

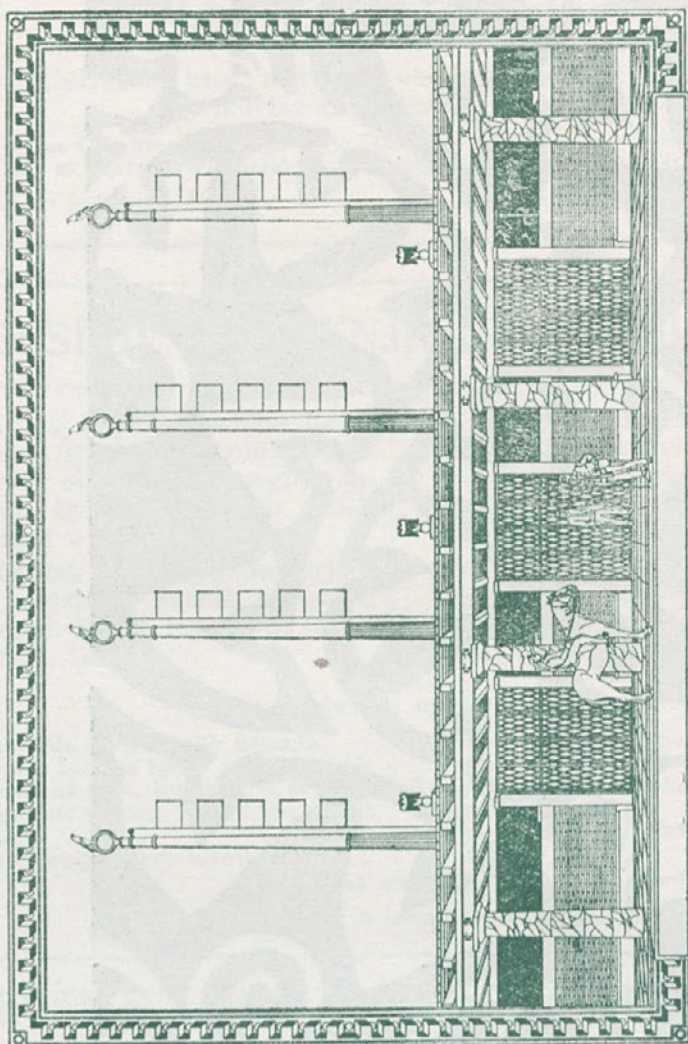
417
Poština plačana v gotovini.

MLADOST

1927

Št. 8

PORTAL ORLOVSKEGA STADIONA

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). — Tiska Jugosloyanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30— letno; posamezna številka Din 2'50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

LETNIK XX

AVGUST 1927

ŠTEVILKA 8

Franjo Strah:

Beseda za poletje.

Poglejte: okrog nas klije in živi in hrepeni priroda in nas kliče — mi pa posedamo in se opajamo včasih do opoja, da smo trudni in izmučeni in nam je žal! — Zakaj?

Poslušajte: okrog nas so livade in polja in gozdi šumeči, ki nas vabijo in pojo — mi pa cvilečim glasovom in škripanju mehov ob mizi prodajamo svojo prostost! — Zakaj?

Odprite oči: rajska godba dreves in trepetanje vrhov in v strugi vode šepet nam je zastoj — mi pa plačujemo težko prislužene denarje za listo, kar še godba ni! — Zakaj?

V gozdu so bistri studenci in sočni sadeži, drevje v vrtovih nas pozdravlja — mi pa zalivamo grla in — mize z vinom in vsem mogočim, kar je le — barvilo in zmes! — Zakaj?

In še to, bratje: v polju nam žita zore in rože ob polih dehte — mi pa z dišavami škropimo svoje obleke! — Zakaj?

Vse zato, ker ni pisanih besed v prirodi, brez pisanja pa brati ne znamo. In: — nočemo!

Ali nas ni sram, ko smo mladi in kreпки in polni hrepenenj, pa ne znamo najti ugodja tam, kjer v resnici je in je v obilni meri, vedro in čisto, brez nepristne primesi. Za trdne se imamo in močne in trkamo se na prsa, da smo fantje in gospodarji samih sebe, pa nas zavede besedje kričečih reklam inotic, da hitimo za listim, kar nič ni, hitimo v eni vrstli s listimi, ki vsaj vedo in priznajo, da so slabi in da je njihovo vse: — kréma, kino. In še kaj!

Bratje! Ali ne poznamo več himne naše:

*Sove se skrivajo v nizke temine,
k solncu, k svetlobi Orel hiti!*

Umejmo prav našo himno in ravnajmo se po njej! Priroda nas kliče in vabi, le čujmo jo in hitimo za njenim klicem! Zato, bratje, da nam nikdar ne bo žal mladostnih dni! Orlovska pesem naj spé pod milo nebo in jek njen naj se razlega po poljih in gajih, da ga bo čul vsak in ga umel: Orel pod solncem živi!

F. K. R.:

Bodimo značajni Orli!

Orel ni in ne sme biti samo neka zunanja paradna družba, ne šola atletov in sportnikov, ne družčina neugnanih veseljarjev, ne torišče, kjer naj mlad človek uveljavlja in razkazuje pred občinstvom na bobneči način svoje še zelo šibke, neustaljene in često klavrne, pa napuha polne sile — Orel bodi vzgojna šola za odrasčajočo in odraslo katoliško mladino, Orel bodi šola značajev!

Značaj je mlademu človeku, posebno še Orlu, zelo potreben. Gotovo je, da je človek zelo odvisen od svoje okolice; toda on je edini po svojem notranjem obstoju samostojen. Pa čeprav vpliva okolica na njega ali v slabem ali v dobrem, si mora posebno mlad človek v prvi vrsti vzgojiti krepek značaj, krepko voljo. Vzgoja volje je za človeka najvažnejša naloga na zemlji. Če nima te, ostane žrtev svojih strasti, breme sebi in drugim. Pač velik revež je tak človek! Nasprotno pa je bogat tisti, ki je morda najrevnejši, pa ima jeklen značaj; bogat je, ker obvlada samega sebe. Kaj pomaga človeku, če premaga ves svet, samega sebe pa ne more! Maxima victoria: se ipsum vincere (največja zmaga je: premagati samega sebe)! In glejte ravno takih mož pogreša naša doba. Pomanjkanje značaja in neznačajnost je bolezen današnje dobe. Odkod ta neznačajnost? Podlaga značaja so trdna načela, jasno spoznanje teh načel, po katerih mora človek svoje razmerje do Boga, svoje mišljenje in življenje uravnati. Človeštvo pa je zavrglo vero v Stvarnika, zavrglo pravi namen življenja, pozabilo na plemstvo svojega duhovnega jaza, zato tudi ne pozna večno veljavnih načel, ki bi mu kazala pota življenja. Odkod sem, kaj je moj namen, kam grem, na ta vprašanja nam more dati edino katoliška vera povoljen odgovor. Sursum corda (kvišku srca)!, nam kliče vera, proč od materije, proč od nizkotnosti, proč od teme in zmote — v kraljestvo duha, k svetlobi, k resnici! K solncu, k svetlobi Orel hiti (orl. himna)! Sursum corda! nam kliče organizacija, saj je podlaga orlovemu delovanju katoliška vera, njena načela in zapovedi. In vzor, za katerim hrepeni Orel, je spoštovanje in dejanska ljubezen do Boga, do ljudstva in do neomadeževanega življenja. Po teh načelih vzgaja Orel in s tem vzgaja k značajnosti, ki je neobhodno potrebna za življenje in delovanje po teh načelih.

Za vzgojo značaja pa ne zadostuje samo jasno spoznanje teh načel, temu se mora pridružiti tudi trdna volja neomajne odločnosti, po teh načelih dosledno in vztrajno čutiti, hoteti in delati. In ravno pomanjkanje trdne volje, ali recimo oslabeledost volje, je drugi vzrok neznačajnosti naše dobe.

Samozavestno govorimo danes o napredku v znanosti in tehniki. Človek prodira vedno globlje in globlje v prirodne skrivnosti. Neizmerna, navidezno neskončna pota zvezdnih teles meri z največjo natančnostjo, tehta jim težo, zasleduje njihovo sestavo. Do najenostavnejših prvin razkraja stvari in zasleduje njihove spojitve. Res, nil mortalibus ardui est (nič ni ljudem težkega). — Pri tem pa se pozablamo vprašati, če nismo ravno glede najvažnejšega ostali na isti stopnji napredka ali pa celo nazadovali — to je v gospodovanju nad naravnimi silami v lastnem srcu. In na to moramo žal odgovoriti: Človek, ki je gospodar stvarstva, je postal suženj svojega lastnega srca, svojih strasti in hudega nagnjenja. In tisti del njegovega bitja, ki bi moral biti pokoren, je zagospodoval nad njegovo dušo in ji vzel svobodo. In človek, gospodar stvarstva, je postal suženj svojih strasti, tak suženj, da se svoje sužnosti niti ne zaveda, da mu niti na misel ne pride, da bi se je otresel in da celo imenuje svobodo to, kar je v resnici robstvo. V imenu svobode odstavlja Boga z nebes in z oltarjev, v imenu svobode preganjajo cerkev, v imenu svobode podirajo

temelje državam in družinam, vse v imenu svobode — v resnici pa, ker so sužnji najnižjih strasti. Tako močno je torej oslabela volja.

Ali ni leka zoper to bolezen? Strogi moderni pedagogi so mislili, da bi človeštvo vzgojili na podlagi Rousseau-jevega načela: »Vse je prišlo dobro iz roke Stvarnikove, slabo postane šele, ko pride ljudem v roke.« Res da je človek po svoji naravi plemenit, toda to plemstvo se da rešiti le, če vpoštevamo tudi nedoumljivo slabost in nizkotnost, ki je v naši naravi. Med nizkotnejšim delom, ki nas ponižuje pred nami samimi in med boljšim delom našega bitja, je neprestan boj, boj takorekoč na življenje in smrt, kajti zmaga enega dela je mogoča le ob popolnem porazu drugega. Vzrok, da v mnogih ljudeh podleže boljša stran, je ravno oslabeledost volje. Samo umska vzgoja ne more narediti iz človeka pravega značaja; treba je tudi voljo sistematično vzgajati. In zopet nam katoliška etika daje najboljše sredstvo za ojačenje volje, ko nam kliče: Abstine et sustine! Samopremagovanje, samozatajevanje in delo, to so sredstva, s katerimi lahko čudovito ojačimo voljo, da jasno pritrди spoznanim načelom in se odloči po njih čutiti, hoteti in delati.

V organizaciji imamo obilo prilike, da si vzgojimo kremenit značaj. Organizacija naj postane šola značajev. Mi hočemo postati značajni, odločni fantje, neustrašeni v boju zoper sovražnika katoliških načel, odločni in trdni v boju zoper temo, laž in robstvo! Bratje! Če hočemo biti res značajni, oklenimo se življenja po veri z vso dušo, kajti življenje po veri vzgaja prave značaje; šele potem bomo mogli res napredovati in postati pravi Orli, ne samo po imenu, ampak tudi v dejanju, zavedajoči se svojega cilja. Postali bomo kvas slovenskega naroda in ga bomo prekvasili v narod mož-značajev. Zato se ne ustrašimo, nastopajmo za svoja načela in svoje mišljenje z vso odločnostjo, ne oziraje se ne na desno, ne na levo. Bodimo si v svesti, da nastopamo za dobrobit svoje domovine, za vero svojih prednikov, skratka: za dediščino svojih dedov. Tako se bomo izkristalizirali v prave značaje, da bomo kladivo — kladivo v rokah Boga.

Franjo Strah:

Suh list.

Zgodba fanta.

11. Kroj.

Tilnov Peter si je nabavil kroj, ves nov in zlikan, da je bil ves srečen, ko ga je pomerjal.

»Mati, v nedeljo bo naš dan!...«

»Kako vaš?...«

»I naš! Nas vseh, moj pa še posebej. Za procesijo bomo šli v kroju in jaz se topot prvokrat napravim.«

»Le kaj misliš, da bo, če se oblečeš še ti. Nič več ne bo, manj pač. Ko se le za kroj meniš in ti je za drugo kaj malo mar. Cene je povedal oni dan, kako malo točen si za telovadbo — in še netočen zelo redko. Prav ni, da veš. In tudi lepo ne!«

Tako je mati karala Petra, da se je ta vznemajil in glasno zagodrnjal:

»Kaj se vi razumete!«

»Nič, a vidim. Ti pa razumeš toliko, da si — slep. Samo kroj vidiš.«

Bilo je to zadnji teden pred praznikom sv. Rešnjega Telesa.

— — — —

Na predvečer dneva, ko bi Orli imeli spremljati Kristusa v polje, da ga bo blagoslavljal in ga bo verna srenja molila, je prišel Peter v društveni dom, ko so že vsi telovadili. Vadili so iz redovnih vaj osnovne gibe do elegance in strumne enakosti. Cene namreč ni trpel površnosti, zato je vedno znova poudarjal potrebo podrobnega in natančnega vežbanja. Pred raznimi nastopi še posebno.

Nekako težko, a vendarle toplo je tedaj pozdravil zamudnega Petra.

»Zamudil si malo, zamudil,« ga je prijazno pozdravil.

»Nisem mogel prej,« je lagal vstopivši fant.

»Hm! Da nisi, praviš! ...« je podvomil načelnik. Videl ga je bil namreč, kako je stopal čez polje v sosedno vas eno uro pred osmo, ko se je redovna vadba pričela. Vedel je tudi, kam drži njegova pot.

Cene je dal povelje za odmor in fantje so sedli po stolah, pa tudi stali so semtertja v gručah. Živahno so govorili o procesiji.

»Koliko nas pojde, Cene?«

»Mogoče dvajset, mogoče manj. Krojev imamo prilično dosti, a vseh oblekli ne bomo. Ljudje ne bodo gledali na število, temveč na nastop. Bolje je torej par manj, pa da so tisti, kar jih pojde, popolni in strumni ko en sam.«

»Lansko leto je Lojze kvaril, ko čepice ni z glave vzel,« je pripomnil eden.

»Zato pa letos vsi in vse točno, ko po niti. — Zdajle bomo posamezno poskusili v korakanju, potem pa še v obratih in za poklek. To zadnje je posebno važno. Če je kar moč enotno izvedeno, najlepše vpliva na ljudi. — Začnimo tedaj!«

Stopili so v vrsto in Cene je dodelil vsakemu vaditelju po pet bratov. Sam je vse nadziral in spodbujal, da bi dostojno nastopili na praznik in da bo družina našla priznanje, kakor ga zasluži.

»Peter, ti pa k meni stopi!« je poklical Tilnovega.

Z vso skrbjo in ljubeznijo se je Cene poglobil v svojo četo, kateri je bil načelnik. Pred vsakim zunanjim nastopom je bil ves nervozen v sebi, pa vendar čisto miren na zunaj. Silno ga je bolelo, kadar je opazil, da nekateri ne pojmujejo dovolj točnosti in discipline. Tistih eden je bil Peter, ki je tako redko prihajal k telovadbi in še takrat točen ni bil. Vedel je, da je nocoj samo radi procesije prišel; — vedel je, da si je kupil kroj in bi rad nastopil v njem. Vedel je pa tudi, kako težko bo to, ker se v enem večeru ne da narediti čudež. Saj so bili bratje, ki so redno telovadili, pa so vendar pogrešali tiste elegance, ki je tako nujno potrebna.

Zaradi tega je poklical Petra k sebi, vedoč, da je on najbolj potreben vaje v vseh podrobnostih. Kadar je namreč Peter telovadil, se je »zveral« največ po orodju, redovnih vaj pa se je izogibal.

»Ne vem, kako bo, Peter!« je vedno bolj dvomil Cene. »Čudno si neokreten. Bojim se, da se boš kesal, ko si tolikokrat izostajal.«

»Ali je tako natančno —?«

»Joj, Peter, vprašanje te izdaja, da ne razumeš orlovskih nalog!«

To je bridka resnica, ki jo tolikim povedati ne smemo. Cene pa je ni nikdar in pred nikomer skrival. Bolje se je zameriti enemu, kakor pa slabo vplivati na javnost, ki itak dovolj ne razumeva vsega našega stremljenja — tako je mislil.

Končali so in se zbrali v krog, da bi jim Cene povedal, kako je razsodil.

»Bratje! Večeri pred nastopom so najtežji. Zame še posebej. Treba je izbirati najboljše izmed dobrega, pri tem pa biti pravičen. — Videli ste nocoj, kdo je upravičen, da predstavlja naše ime in naše delo, kdo je sposoben, da stopa za našim praporom; — kdor ni videl, mu jaz oči odpreti ne morem. Vsak naj sebe presodi, potem pa govorite!«

V molku so se fantje spogledali in se spraševali z očmi.

»Naj ne boli beseda tistih, ki jih zadene! Pri nas je resnica doma in zamere pravi Orel poznati ne sme. V društvenih stvareh posebno ne.«

Pomolčal je Cene za hip, potem pa nadaljeval:

»Formirali bomo šest trostopov in dva krajnika zadaj. Par bratov ostane iznad števila; njihova nedisciplina jih je onespobila.«

Živo, neustrašeno je pogledal Cene po bratih in s Petrom ujel oči. Obstal je s pogledom, trpko pokimal z glavo, in trudno izrekel, da je Petra še bolj zgrabila bolečina besede:

»Tudi ti si, Peter!...«

Še druge je imenoma nagovoril in jim povedal, kako je sklenil in zakaj. Klonili so fantje glave, vendar pa jim ni šlo toliko do srca, kot Petru. Zakaj umeli so, Peter pa ni in ni. Zagrabil je misel, vklestil jo vase in jo uporno oblikoval, da je končno sebi v zmoto razodel v mislih: nalašč me nočejo!

Tedaj mu je položil roko na ramo brat iz iste vrste, Senkov Štefan, ter ga s toplo besedo poprosil:

»Ali mi boš posodil kroj, Peter, ko sam ne pojdeš v procesijo?«

Ni se ozrl Peter, le grozeče je pogledal in z rezko besedo odgovoril:

»Ne bom!«

Molče se je odstranil Štefan. Bolela ga je težka in osorna beseda, ker je dosihmal ni bil vajen. Mimogrede je opazil Šimna in mu zaupal Petrovo trpkost in gnev.

Oba sta stopila do Petra in Šimen je toplo poprosil:

»Pa mu ga daj, Peter!«

Nekam se je zagledal Peter in zamislil; skoro da ni čul. Vprašal je:

»Kaj?«

»Štefanu kroj posodi!«

Molče je odkimal Peter.

»No, Peter!« je silil Šimen.

»Ne bom ga posodil! Nikomur!« je zakričal jezni fant. Dvignil se je in se sam nase jezil in klel, da je tako neumen bil in si omislil rdečo srajco in čepico in surko in hlače. »Da ga nikdar oblekel ne bom! — pa bi ga drugim posojal.« V jezi je stisnil zobe in siknil srdito: »Hinavci!« Potem je še polglasno dodal:

»Razrezal ga bom, na kosce razrezal!...«

In se je pognal ven v lepo, svetlo noč.

(Dalje.)

Vaclav Winkler:

Kukavica.

Kukavica poje dolgo, dolgo pesem.

*Na poli mladec se je zganil,
posluhnil v jutranjo tišino:
O koliko mi let našteješ
za mojih mladih dni jasnino? ...*

*Kukavica poje dolgo, dolgo pesem,
mladec preko polja v vedri pesmi vriska — — —*

*V črnini mladec tih leži,
obraz mu v luči sveč gori,
skoz okna solnca jutranja lijo,
molečim, jokajočim je bridko — — —*

Kukavica poje dolgo, dolgo pesem — — —

Mlademu mrtvecu Ludviku Domanjku.

Nocoj Ti moram pisati pismo.

To pismo ni bela nenapisana ploskev, ki rastejo iz nje črke in stavki razumljive človeške besede. To pismo je sivo večerno nebo, razpeto nad trudnimi sencami, ki šelestijo in šumijo in bi rade legle v pokojno noč.

Še vedno ne morem razumeti ostre mujnosti, ki gre preko naših teles. Roka mi drhti. Srce prisluškuje trudnim glasovom, ki zvenijo v monotonem dežju. Sence padajo preko plahe duše in strmijo, strmijo v oči. Mrak je mrzel in tipa kakor mrtvec. Pijane junijske rože vpijejo v pustlo pričakovanje noči in tam zadaj, tam odzad pokrivajo kup prahu. Meni je tesno. Tako mi je tesno, kakor še nikdar.

Še vedno ne morem verjeti: včeraj vroče sonce, danes leden mrak. Široka, vesela in življenja polna kretnja je omahnila v blede, trepetajoče tipanje. Iščemo vrat, da bi pobegnili pred silnim kontrastom, pa se zgrudimo pred nemo grozo. Kajli bili so dnevi, ko si šel z radostjo mimo vseh ljudi in jih pozdravljal. Danes gredo ljudje mimo Tebe in marsikdo je, ki Te ne pozna. Tiha, iskrena duša je iz mladca zrasla v fanta. Nositi si rdeč krog, nosil nebo v svojih črnih očeh, tehtal besedo, vžigal ljudi kakor plamen in trosil živo središče fantovskega kroga. Vzrastel si hitro kakor posvečeno seme, zagorel si kakor kres, da so bili veseli ljudje, ki so gledali vate. Potem pa je prišel angel in se Te dotaknil. Začelo se je trpljenje, ki ga ne poznamo. Morda si jokal, morda si upal. V Tebi je rasel gigant. Mi vsi smo smešni proti Tebi, Tvoje telo je razpadalo, toda v očeh je ogenj gorel še svetleje, duša je postajala še čistejša. Bolan in truden do smrti si živel življenje zdravega, veselega brata. Nobenega dela nisi odklonil, nobene poli si nisi prihranil. Šele takrat, ko si legel za vedno, smo vedeli, da je v Tebi borba. In nič nisi povedal, ničesar nisi pokazal. Le v božjo dlan si položil vso uporno borbo in zahrepenel po večnostnem pragu. Poletnega večera si po zatonu sonca odšel tudi Ti od nas.

Nocoj Ti pišem pismo. V imenu ubitega hrepenenja, umorjenih načrtov in v imenu mladosti, ki mora tolikokrat na Golgoto. Takrat, ko se spomladi zganejo južni vetrovi in pobožajo trudno srce, da zavriska v prihajajočo vigrad; takrat, ko se poletje razbohota okoli kresne noči in zašume življenjski sokovi, in takrat, ko je jesenska legoba bridka in sladka in je v njej še vedno neizčrpljivo bogastvo. Tebe so odnesli v mescu belih lilij in prečudno rdečih vrtnic. Bralje so klonili pod bremenom, ljudje so se pozibavali kakor omotični in Te v soncu spremljali do hladnega groba. Položili so Te v cvetje in zastrmeli v neznanu. Preko gozdov je trepetala tegobna melodija žalostnih zvonov. Nato so pobirali grude, jih nesli k ustom, tiho poljubljali in spuščali na belo krsto.

Brat! Morda vse to veš. Morda veš tudi to, da nam je težko in bridko v srcu. Saj smo iztrgali vsak od svojega življenja in ga položili v Troje spanje. Da Ti bo za večno luč in za tiste lepe sanje, ki Ti med nami niso mogle v cvet. Moje oči bi Ti rade povedale lepo besedo. V imenu mladosti, ki raste in se pne v napete življenjske like, govorim v neizmerne daljave. Rad bi Ti stisnil dlan in Ti bil gorko hvaležen za očiščenje, ki ga je Tvoje trpljenje dopolnilo tudi v naših življenjih. Tvoja žrtev je bila tudi naše darovanje. Tvoje mlado umiranje je razvezalo tudi naša telesa. Mlad je tisti, ki je sproščen zemlje in vendar na zemlji. Mlad je tisti, ki iz zemlje objame nebo. Mlad je tisti, ki stoji med zemljo in nebom. Zato je smrt mladca velika reč.

V imenu vseh Te prosim: naj rastemo iz Tvoje smrtno groze vsi. Naj bo število s smrtjo zaznamovanih majhno. Naj zaživimo z večjim pogonom vsi, ki kolebamo in čakamo. Zato, da bomo oprti na ognjene slebre v večnost rastočih duš oblikovali sedanost, da bomo s krikom zmagovalca molili Večnega in čistili Tvoj spomin.

Brat, toliko je pri nas umiranja. Toliko je bolnih oči in medlih besed. Naj se razčisti osičenno ozračje, Tvoje trpljenje naj se razlije kakor očiščevalna reka skozi naše težke duše. Mi rabimo svežega vetra. In kaj je bolj osvežujočega od spomina na mlado smrt?

Vse to Ti pišem. Ne v slovo, marveč v sorodstvo. Tisto sorodstvo pa je naša mlada žeja:

»Da bi mi vsi živeli, živeli —!«

14. Ulica.

Vtis je naravnost skromen. Ne najdeš elegantnega sveta, ki se ponaša po bajni Firenzi, niti ne opaziš prešernega razkošja, ki ga domači in tuji svet razkazuje v Benetkah. Trgovine ne nudijo nič posebnega, po opremi in izbiri bi komaj vzdržale primero z ljubljanskimi. Značilnost ulice je mnogoštevilen kler, moški in ženski, domači in tuji. Damska toaleta je dostojna in umerjena, razodevajoč nekoliko južni tip in često prav aristokratska, moškemu svetu pa se takoj opazi, da prevladuje uradnik in delavec.

V Rimu je pravi pristni italijanski človek. Nič več oni krepki, skoraj vitki gornje-italijanski tip, ampak nizki, debelušasti, živahni možički in še skoraj manjše, preveč čokate črnolaske, z očmi kot oglje črnimi in belim, nalichenim obrazom, ki sliči večkrat napudrani maski. No, rekel bi punčke, da jih ne bi poročni prstani in otrok v naročju razodeval za poročene. Videti je mnogo prav klasično izrezanih obrazov. Prigodi se, da ob srečanju podvoiš, mar li nisi ujel profil Raffaelove Madonne, polnost ženske lepote, ki jo je prvim mehkim potezam, belemu še otročjemu čelu in krhkim ustnicam vdihnila trpka sladkost prvega materinstva.

Nisem prijatelj Italijanov. Skoraj bi rekel, da me vse, kar je na njih, odbija. Zoprna mi je njihova blebetavost, neokusen se mi zdi njih bombastični izraz, smeši se mi vibrava nestalnost in ekstremnost, oprezen sem pred prijaznostjo, ki je neiskrena in lokava, da, tudi njihova pobožnost, tako polna čuvstva, me ne ogreje, dasi je gotovo iskrena. Italijan je od srca pobožen človek. Eno pa je, kar pri Italijanih občudujem: njihovo družinsko življenje. Italijanska družina je vzorna, prosevaljoča ljubezni in bogata otročjega blagoslova. Delo in vera sta v časti. Desetkrat revnejša je Italija kot naša zemlja, desetkrat bornejše je tam doli življenje, — a zato se ne boje otrok, nasprotno, v največje veselje so jim. Treba je le enkrat videti, s kakim ponosom hodijo mlade matere s svojimi otroki po mestu, — enega v naročju, dva ob krilu; še na promenado jih vzamejo s seboj in mož z vso eleganco vozi poleg žene voziček. Na svoje številno potomstvo so ponosni.

Neokusno smešenje in prazno zabavljanje na soseda bi bil le izraz lastne nemoči. Veliko bolj prav je, če se vsak hip živo zavedamo, da ob našem boku raste narod, ki je etno zdrav in čvrst. Kakor pravijo, nam bo potreba nekoč poravnati z njim račune. Ne bojimo se njihovih kanonov, ne zrakoplovov, — tudi mi jih imamo. Ni nas strah pred njegovo armado. Mi imamo vojake, ki se bore kot lev in znajo umirati z nasmehom na ustnicah. A nekaj je: Italija je vsak dan številnejša! Čuvajmo skrbno narodno zdravje in ljudsko naravnost! Premišljujejo naj to zlasti oni, ki cinično prezirajo zakon in smešijo rodovitnost. Kakor hitro se poda narod na lagodno pot uživanja brez žrtev in posledic, je izgubljen! Takemu pripadajo samo še pokopališča, a rodna gruda, ki so jo s svojo krvjo in trudom znojili predniki, pripade vrednejšim...

Stanoval sem onih pet dni pri revni družini v petem nadstropju. Oče je bil uslužben pri cestni železnici, mama pa je doma krpala in kuhala za osem otrok. A je bilo od jutra do noči, ves dan: i nostrì bambini! Naši otroci! Osem kuštravih glavic z zvenečimi imeni: Pino, Vanda, Asta, Ahil, Rici in ne vem, kaj še. S krušne domovine smo prinesli popotnico, kruha, belega in sladkega kakor pogača. Videl sem, kako bi žena rada za otroke, pa sem ponudil. Ni bilo konec zahvale! »Veste, pri nas v Rimu je kruh na krušne karte...« Videl sem tisti kruh, slab in skorjast, ki spominja na aprovizijski kruh med vojno.

Revščina je v Rimu le zakrita in še jako slabo zakrita. Z glavne ulice je treba zaviti le v kak stranski odcepek, in že stojiš iz oči v oči nesnagi in bedi. Razkuštrane in nesnažne ženske, ki se igrajo z mačko in otroki, razcefrano perilo, ki se suši na oknih, prah, smrad in kupi smeti, to je zunanja označba zakotnih ulic. Seveda, tri minute vstran drdo po asfaltu najelegantnejše kočije... Italija je bila in, bo ostala domovina revščine. Vedno je tam doli bil krubek tenak in lira redka. Manjka prirodnih gospodarskih temeljev za ljudsko blagostanje. Mussolini bo pri gradnji svetovnega imperija imel vsekakor še velike težave. Čeprav je bil mož pred časi le ljudskošolski učitelj, vendar bi mu ne smelo biti neznano, da stari Rim, ki mu je vzor in ga želi posnemati, ni živel iz sebe, ampak iz bogatih kolonij, ki jih pa Italija danes nima!...

Pravo poulično življenje se začne šele zvečer. Čez dan je prehuda vročina. Zvečer pa se preseli vse na ulico, družine s prilličja si postavijo pred hišo na tlak mizo in stole. Vse promenira, mlado in staro, še opolnoči je jako živahno.

Izletniki smo se čez dan pošteno nahodili, dirjanje po trdem, razgretem tlaku še posebno utruja, zato smo zvečer prav radi posedli v ošterijo, da si omočimo suho grlo. Voda nam ni dobro storila, čeprav hvalijo rimski vodovod. Niso bogvejak rimske gostilne, še zdaleka se ne dajo primerjati z našimi. Menda so večinoma vinočoi. A vino je izborno in poceni. Ob iskri kapljici smo obnavljali dnevne vtise.

Prijatelj Korel, ki je mož dobrega okusa, je koj prvi dan izvohal v stranski uliči skrito luknjo, kjer pa je suhljat možiček točil izvrstno vino. »Frascati« je stalo napisano nad vrati. In Korel se je brez pomišljanja odločil, da se v dneh rimskega bivanja specializira na Frascati, kakor olje mehko vino, sladko in vonjivo, ki ga rodi vulkansko gričevje južne Kampanije. Zaupljivo nam je razodel svoje odkritje, a samo izbranim prijateljem in nas povabil s seboj. Takoj po prvem kozarcu smo Korlu čestitali na finem okusu in z njim vred odločili: hic manebimus! Tu ostanemo!

Drobni možiček, ki je bil čudovito ljubezljiv in postrželjiv, se nam je — tretji dan menda — zaupal kot velik in nevaren politik. Skrivnostno je namignil, da je proti vladajočemu sistemu, proti fašistom, sploh proti samemu Mussoliniju. V Rimu da je še vse polno takih, na tisoče, če ne večina... a vsak se boji... Na naši strani se je pa iz Korla razvil naenkrat dalekoviden politik in državnik. Ne vem, o čem sta z oštirjem vse govorila. Slišati je bilo o svobodi, o moči ljudstva, o parlamentarizmu, sploh o važnih in odločilnih političnih vprašanjih. Tudi sta odnošaje med Italijo in Jugoslavijo z onim genijem zadovoljivo uredila in jih postavila na temelj sporazuma in bratstva. Bili so to dalekosežni pomenki, a vendar se ne spomnim vsega natančno. Vem le, da smo občudovali Korla in še bolj njegovo italijanščino, ki je po dovršenosti že skoraj prihajala v dialekt.

Ah, ta Frascati!

Tako nas je zadivil, da smo sklenili za slovo in sklep obiskati njegovo rodno domovino.

15. Frascati.

Toliko se je nabralo rimskega mozaika, da mu je treba poskrbeti še za okvir. Nič primernejšega, kakor popoldanski izlet v rimsko okolico. Veselo preko Kampanije tja proti modrim goram, ki nas ljubko vabijo iz zadušljivo sparjenega mestnega ozračja.

Zadnji rimski popoldan. Na razstanku smo. Na vse strani se je razlegla naša družba. Nekateri so šli v katakombe, drugi so stopili še enkrat na Monte Gianicolo, da se poslednjič naučijo čudovite rimske panorame ki je raz tega hriba zares prelestna. Močna skupina se je odpeljala v Ostijo, da se osveži v valovih Tirenskega morja. Neka druga skupina je tudi s tem namenom odšla, pa je zgrešila smer in krenila v obratno smer ob Tiberi navzgor. Za zmoto so zaznali šele pri Milvijskem mostu. Nič zato! Poiskali so prvo ošterijo in nam zvečer vsi navdušeni pripovedovali, kako so z vinom Foscolo in napitnicami proslavili Konstantinovo zmago, — ki je seveda že zgodovinskega 28. oktobra 312 z božjo pomočjo in posebno hrabrostjo krščanskih čet ob tem mostu premagal Maksencija. Znamenita zmaga je imela za posledico Milanski odlok, ki je kristjanom odprl vrata katakomb, jim vrnil svobodo in enakopravnost s pagani.

A mi hočemo izpolniti obljubo in hitimo, da počastimo rodno zemljico sladkega Frascati-vina, katerega častilci smo postali v dneh našega rimskega bivanja. Poznavalci rimske zgodovine so tudi vedeli, da se je sedanji Frascati nekoč nazival Tusculum, znamenito letovišče znanega rimskega govornika Cicerona in drugih rimskih imenitnikov. Torej, ne da bi šli zgolj radi vina tja gori, izlet je bil obenem poučen in po mislih nekaterih tako rekoč znanstven.

Z veliko brzino drvi avto preko Kampanije. Za nami tone šum in ropot mesta, vedno bližje nam je prijazno gričevje. Iz belega lastavičjega gnezda ob bregu se razvije romantičen srednjeveški grad, bele ovčke, raztresene po holmu je vse mesto Grottaferrata, zaslonjeno z znamenito Rocca di Papa, 760 m visoke Papeževe pečine.

Zato je pa razgled v Kampanijo tem bolj pust in prazen. Valovita, brezkonna zamočvirjena ravan, kakor otožno pokopališče izumrlih narodov, ki so nekoč živeli po tej planjavi med rumeno Tiberu in albanskimi gorami. Ponosna pokrajina Latium se je tu razprostirala, bogata in dobro obljudena, ki je dajala jedro rimskim bojnim legijam.

Kako vendar, da se je nekoč tako znamenita Kampanija spremenila v pusto, malarično stepto? Rimljani so bili nekoč zdrav kmečki narod, ki je znal prav tako spretno voditi plug kakor sukati meč. V tisti dobi je bila Kampanija skrbno obdelana. Ko pa Rim ni več živel od dela lastnih rok, ampak ga je preživljal trud in delo podjarmljenih narodov, tedaj je pričelo pešati lastno gospodarstvo. Dan za dnem so prihajale po Tiberi navzgor ladje, težko obložene z žitom. Kdo bi še kmetoval? Kampanija (campus = polje!) je spremenila lice. Kmečke hiše in gospodarska poslopja so razpadala, rasle pa so razkošne vile bogatašev, obdane s parki, ribnjaki, umetno goščavo in skrbno gojenimi potočki. A prišlo je preseljevanje narodov. Valovi severnih plemen so leto za letom pričeli pljuscati ob rimsko obzidje. Vsakokrat je bila okolica uničena in vpepeljena. Kanali so razpadli, neverjetne množine vode so se pričele razlivati preko pokrajine; mesto žlahtnih sadik je pričel poganjati iz zamočvirjene zemlje trs in divja trava. Večkrat so skušali obnoviti nekdanj evetočo pokrajino, a vedne vojske, ki so v vseh stoletjih vrele proti večnemu mestu, so uničevale vsako kulturo. Papeži so se veliko trudili, da bi z osuševanjem kultivirali zemljo, a zahrbtna malarija je priseljence po kratkem času vrgla na bolniško posteljo, s katere večkrat niso več vstali.

Dolgo niso našli povzročitelja malarije. Dolžili so vetrove, močvirje, vodo. Končno pa so odkrili, da je povzročitelj strahotne bolezni neskončno majčkena živalica, ki jo učenjaki imenujejo Plasmodium Malariae. Živi pa v črevesu prav majhnega komarja Anopheles, ki s svojim pikom prenaša bacile na človeka. Ker so močvirnata tla kotišče teh komarjev, se skuša z osuševanjem spodnesti tla nositelju te zahrbtne morilke. V malarični pokrajini južno od Rima pri Tre Fontane (kjer je bil obglavljen sv. Pavel), so trapisti ustanovili samostan in nasadili cel gozd Eucalyptus-drevja, ki ima to lastnost, da preganja mrzlico in na neki način razkužuje ozračje. Prostrani evkaliptični nasadi pričajo o marljivosti sinov sv. Bernarda. Seveda je moral že marsikateri molčeči spokornik plačati svojo vneto z življenjem, kakor priča gozdič preprostih lesenih križev na samostanskem pokopališču.

Avto vozi iz sredine mesta komaj uro, morda niti ne, ko se svet prične dvigati in še nekaj minut, pa smo v Frascati, prijaznem mestecu, ki je ljubko stisnjeno po obronku vulkanskega gričevja.

Sofer nas ima čisto v oblasti. Mimo par vabečih hotelov, kjer želimo izstopiti, nas zapelje v stransko ulico in ustavi pred krčmo, dejal bi bolj tretje vrste, češ, da le tu točijo pristni Frascati. Takoj uvidim, da gre za dogovorjeno reč, a na pragu se že ziblje in klanja debelušasti oštir in pozdravlja na vse strani. Ker je bila po izpovedi šoferja že prejšnji dan prav tu slovenska družba, oštir nič ne pomišlja, ampak s prirojeno eleganco prinese liter cekinastega vina, gostega in sladkega in veselega, da bi vriskal. Bilo se je bati, da bomo kar obsedeli in vso pozornost posvetili zapeljivo dobri tekočini. Kar z veseljem sem zato sprejel ponudnega vodnika in vsa družba jo je mahnila po vijugastih ozkih ulicah v gornji del mesta, Tusculo, od koder je čudovit razgled na Rim. Vse okrog se belijo med skrbno gojenimi nasadi krasne vile in lepo urejeni parki, iz česar se da sklepati, da kraj svoje nekdanje vloge kot letovišče Rimljanov ni popolnoma izgubil. Do Rima je morda 15 km. Podrobnosti se ne razločijo razen kupole sv. Petra, ki je vidna od vsepovsod.

Nekje daleč za albanskimi hribi bobni nevihta, nad Kampanijo žge zro letoletno popoldne. Rjava, otožna je ta Kampanija, polna razvalin, zamaknjena v pretkelost kakor pravljica. Stojimo na balkonu vile Falconieri, nekdanj last nemškega cesarja Viljema, ki jo je pa podaril nemškimi slikarjem. Med vojno jo je italijanska vlada zaplenila. Čutimo, da je prav svojevrsten ta pogled v brezbrežno daljo, ki bi se mogel primerjati s človeškim življenjem. Kaj vem, odkod se je naenkrat ukradla domotožna misel. Ali ni pri nas lepše?... Ni tako samo meni, drugi menda čutijo isto, ker slišim, kako Korel deklamira:

Che fosti donna, or sei povera ancella.
 Chi di te parla o scrive,
 Che, rimembrando il tuo passato vanto,
 Non dica: Gia fu grande, or non e quella?
 (Leopardi: All' Italia.)

(Gospa si bila, sedaj pa si uboga dekla. Kdor o Tebi govori ali piše in se spominja nekdanje Tvoje slave, ne poreče: imenitna je bila, a sedaj ni več!)

Korel je ognjevit kakor Frascati. Da bi imeli pri nas tako vino in ne cvička, bi bil brez dvoma tudi pesnik.

— Gospoda, — kliče in kaže z obema rokama v prazno Kampanijo kakor Cicero na ubogega zarotnika Katilino; — gospoda, kaj je to v primeri z lepoto naše zemlje! Kaj je ta rjava pokrajina v primeri s temnim zelenjem naših gozdov, s sočnostjo naših travnikov, z bogastvom našega polja? Kako naj to gričevje zadovolji nas, ki so nam zrle v zibelko planine, čuvarice tisoč skrivnosti, ki svojih belih glav ne odkrivajo nikomur...

Za besedami so romale misli in porodile željo po svidenju. Domov! domov! — Ob vrnitvi še Frascati ni več tako dišal, pač pa si ga je vsak vzel trebušasto steklenico za spomin. Žareč šoferjev obraz je razodeval, da se je za časa naše odsotnosti imel dobro. Bal sem se že skoraj, da ne bo šlo po sreči. A skrb je bila prazna. Šlo je še vse hitreje.

Črne pinije lete mimo nas kakor velikanski odprti dežniki, ciprese molče in se čudijo. Prijetna, mehkobna brezskrbnost se je prelila v vse ude in se polastila samih misli. Nič več ne straši skrb, da se šofer ne obvlada. Nasprotno, glej kako je korajžen! Z eno roko krmari, z drugo pa si veselo daje takt in poje na vse grlo v lepi, topli večer:

Troppo felice e lieta
 nostra misera sorte
 parve lassù, se il giovanile stato
 Durasse tutto della vita il corso...

No, glej ga fanta, to je pa naša pesem! Prav tista živa o večno lepi mladosti, ki se nikoli več ne povrne. Tako se dramim in že mislim, kdaj jo spet zaslišim zapeto v zvezdnato noč...

Minuto pozneje, ko smo zdrčali v mesto, so zažarele obcestne luči. (Konec.)

Nova orlovska zmaga.

V začetku avgusta je priredila »Deutsche Jugendkraft« v Kolinu ob Renu tekme katoliških telovadnih in sportnih društev, na katere so bili povabljeni tudi slovenski Orli. Tekem so se udeležili bratje: Ivo Kermavner, Drago Ulaga in Fran Lojk. **Pri dvanajsteroboju si je pridobil br. Ivo Kermavner prvo mesto, br. Ulaga pa peto.** Zanimivo je, da v seznamu zmagovalcev, katerih je bilo od 210 tekmovalcev 34, ni nobenega Italijana, pač pa so še trije Švicarji, dva Holandca, ostali so Nemci. (Daljše poročilo o tekmah in o potovanju naše delegacije v Kolin nam je obljubljeno in je prinesemo prihodnjic.)

Franjo Strah:

In bilo je . . .

(Stadionske drobtine.)

In je prišla tista nedelja. Naše mladine svetel dan . . .

V zgodnjem jutru se voziva po lipovem drevoredu z našim predsednikom proti Ljubljani. S kolesi zavijeva proti vходу in gledava, gledava, računava. Čudi se on in strmi: »Včeraj opoldne še je bil Stadion tak, kot vsak dan skozi vse leto — danes je prazničen, ves v mlajih in zastavah. Kdaj, kdo, kako? . . .«

Fant, prišel bi bil sinoči in bi bil videl še v pozni nočni uri: mrgolelo je, gibalo vsevprek in delalo, delalo . . . Črnučani so mlaje navozili, jih postavljali, lopate so pele, paviljoni so vstajali kakor v čudežih, Orlice so odnekod vencev in rož in papirja za kras prinesle, — zares je šlo čudovito od rok!

* * *

Košnja je bila tisti teden. Okoličanov ni, ko druga leta. Kosè.

V mraku se vozim mimo stadionskih zidov. Obstojim, gledam, poslušam. Hreščita kamenje in prst, votlo odmeva od železnega vozička, ko pada vanj lopata za lopato prsti in zmesi. Vroče je. Ne brišejo fantje znoj, ne iščejo počitka; potiskajo voziček po okornem tiru navzgor, da škriplje in cvili. Zdolaj so oni s samokolnicami, vseh mogočih poklicev in stanov: dijaki, profesorji, sodniki, uradniki, doktorji. Vsi smo bratje! Ni nas dela sram, ne bojimo se žuljev.

Mladega profesorja poslušam. Zavihuje rokave, smeje se, razkazuje roke: — »Poglejte, sedem žuljev en večer! Pa nič zato, še dvakrat sedem naj jih bo, — samo da bo v nedeljo naše mladine vesel dan!«

In zavihti kramp nad glavo, da se zamaje zemlja, ko pade ostrina v rob.

Utrujen sem od celodnevne košnje, zdaj pozabim, potrpi. Tudi jaz zgrabim lopato in nakladam, — samo da bo v nedeljo naše mladine vesel dan! . . .

* * *

Kulukarji so večinoma člani šentjakobskega odseka. Preprosti ljudje, veseli, mladi. Vsak večer si lahko videl tam Poldeta, ki jim je predsednik že tri leta: visok fant z naočniki, med brati uživa ugled, kot ga predsednik mora. Poznajo ga in ubogajo. Včasih udari z besedo, da zaskeli; tisti hip udari s krampom, da se zamaje zemlja, pograbi lopato, naklada, vozi. Čez dan suče pero, zvečer vse, kar treba: lopato, kramp, pa tudi bridko besedo in toplo obenem. Zgledi pa vlečejo: šentjakobski odsek dela, dela . . . Ni samo prvak okrožja, je tudi prvak kulukarjev. To smo videli. Čast mu in zahvala!

* * *

Tako je mogoče, brat predsednik, da se je naredilo vse prav in dobro in je prišla naša nedelja, vsa taka, kot smo mi: mlada, topla, čista in lepa! — — —

Mrgoli rdečih sraje v drevoredu, deklških belih bluz ob vrtni meji zelenih vil. Zadnja povelja, navodila. Konjenikov čakajo, zato se sprevid zakasni, — in samo nad tem se je spotaknil nasprotni list, ko drugače ni mogel.

Tedaj se dvigne 22 zastav, fanfaristi zavihte rogove, konjenica otvori spredov. Štejem. In povem točno, da bo vedel vsak: v kroju 919 Orlov, 516 Orlic, 7 mladcev, 80 narodnih noš, 5 godb, 11 konjenikov, okoli 25 trobentačev — skupaj krojev in narodnih noš 1522. Toliko ni pričakovala Ljubljana, zato je osupnila in zastrmela.

* * *

Veličastni akordji pobožne melodije zaplavajo nad areno, ko se vsa ta truma razvrsti. Spredaj pred oltarjem v polkrogu pestre, slikovite zastave. Silna vročina, vroče solnce. Eden izmed bratov-zastavnikov omedleva, omahuje, kloni glavo, drhti. Kličejo »Rdeči križ«, da ga odpeljejo. A fant noče, noče, brani se. Krčevito stiska zastavo, drži jo z vso silo: »Moja je zastava in je nikomur iz roke ne dam!« In se ne loči od drugih, samo nagne prapor, da mu solnce zakrije in mu v senci prapora preide bol.

Fantje, ali niso to besede, ki silijo solze v oči?! Ali ni to dejanje vredno vse več, ko pohvale?! — Bože, takih članov nam daj!

Tudi pri telovadbi sem štel in pisal. In točno vem: Orlov pri prostih vajah 736, Orlic 384. — Ko se je vlivala mogočna modro-bela-rdeča reka skozi trojna vhodna vrata in z zastavami na čelu v dvaintrideseterostopih v polnem koraku tvorila najlepšo sliko dneva, sem doživel še nekaj, kar naj zapišem za spomin — — —

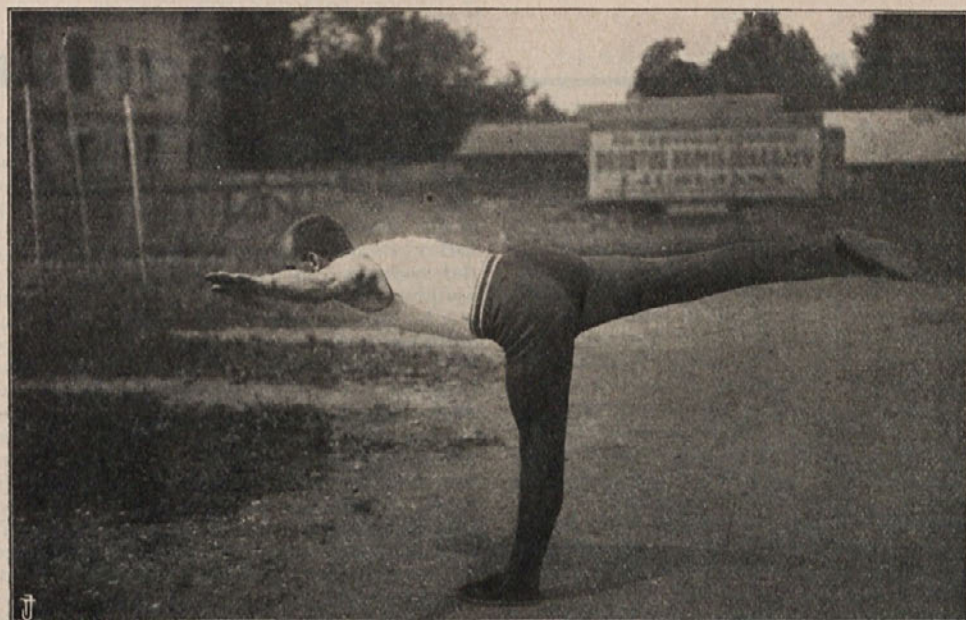
Na pobočju leži družba v množici in med njimi mož, že star po letih. Reditelj sem in imam posla tam okrog. Mož govori ves navdušen, ves mlad, ves srečen: »Poglejte jih in ne pozabite tega prizora, ki mu primere ni! Vidite, vse to je sad tolikoletnega dela, tolikih žrtev, vsega našega hrepenenja — — —« Mož ni mogel več. Po robec je segel in si obrisal oči...

Pogledal sem ga in tudi meni je nekaj zaigralo v očeh, zatrepetalo v duši... Zakaj bi mi klonili, ko so tisti vsi srečni in ponosni na nas, ki so nas hoteli pred leti!

Tega prizora in tistih solz ne bom pozabil, — zato tudi dneva ne, ki je bil!... In ki v srcih vedno ostane!

Tekme v letu 1927.

Po § 71 tekmovalnega reda objavljamo po okrožjih polovico odsekov, ki so se udeležili tekem. Razvrščeni so po doseženem uspehu. Treba pa je omeniti, da so tudi mnogi odseki, ki jih tu ne objavimo, dosegli prav častno število točk in bili odlikovani z diplomo ali pohvalnim pismom. Tekem, ki so bile strogo obvezne, so se udeležila vsa okrožja. To naj bo vsem odsekom v bodrilo, da se bodo pozivu k tekmam v prihodnjem letu odzvali s še večjim umevanjem in navdušenjem.

Priprave za rimske tekme: Vodoravni predklon z odročenjem in zanoženjem desne noge (br. Tomšič).

A. **Ekspozitura Kranj.** 1. Triglavska okrožje: Jesenice, Radovljica. 2. Kranjsko okrožje: Kranj, Mavčiče, Predvor. 3. Krekovo okrožje: Žiri, Škofja Loka.

B. **Ekspozitura Ljubljana.** 1. Vrhniško okrožje: Verd, Stari trg, Vrhnika, Borovnica, Horjul. 2. Ljubljansko okrožje: Sv. Jakob v Ljubljani, Ljubljana, Krakovo-Trnovo, Dravlje, Sostro. 3. Kamniško okrožje: Homec, Komenda, Vodice, Brdo, Groblje. 4. Ribniško okrožje: Ribnica.

C. **Ekspozitura Novo mesto.** 1. Trebanjsko okrožje: Mokronog, Trebnje, Žužemberk, Št. Vid. 2. Novomeško okrožje: Novo mesto, Šmihel pri Novem mestu. 3. Belokranjsko okrožje: Črnomelj.

D. **Ekspozitura Celje.** 1. Posavsko okrožje: Brežice. 2. Savinjsko okrožje: Sv. Frančišek, Velenje, Vransko, Sv. Pavel pri Preboldu. 3. Celjsko okrožje: Celje, Trbovlje, Tremerje, Petrovče. 4. Šmarskorogaško okrožje: Sv. Vid-Planina, Kostrivnica, Sv. Križ pri Rogoški Slatini.

E. **Ekspozitura Maribor.** 1. Koroško okrožje: Muta, Šmartno. 2. Konjiško okrožje: Čadram, Konjice. 3. Mariborsko okrožje: Maribor, Sv. Benedikt, Ruše. 4. Ptujsko okrožje: Središče, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Sv. Marjeta. 5. Ljutomersko okrožje: Ljutomer, Sv. Tomaž, Križevci, Bogojina.

F. **Dijaško okrožje.** Tekem so se udeležili trije odseki: Maribor-Dijaško semenišče, Maribor-dijaki, Ljubljana-Marijanišče.

Telovadba.

Orlovski tabor v Celju dne 10. julija t. l. se je nad vse veličastno izvršil. Spreveda se je udeležilo 110 članov mariborske ekspozicije,

225 Orlic in 129 članov celjske ekspozicije, 2 godbi, deset praporov. Telovadnemu nastopu popoldne pa je prisostvovalo preko 3000 orlovskih prijateljev. — Žal, da o tej prireditvi nismo prejeli daljšega poročila.

IZ KRAJA ————— V KRAJ

Št. Jošt nad Vrhniko.

Oprostite, gospod urednik. in dragi čitatelji »Mladosti«, da se mi v tem letu že drugič oglašamo v »Mladosti«. Topli žarki pomladanskega solca so prisiljali tudi v naše hribe in nas vzbudili iz dolgega zimskega spanja, da smo z navdušenjem prijeli za delo in si začeli polagati temelj novemu društvenemu domu, ki je pri nas toliko potreben in se za graditev istega pripravljamo že od začetka obstoja našega odseka. Mi se zavedamo tega, da brez potrebnega prostora ne moremo priti do tistega napredka, kakor bomo lahko prišli, ako bomo imeli za to primeren prostor, kjer bomo lahko bolj napredovali in vse mlade moči posvetili le orlovskemu življenju, v korist naši bodočnosti in v čast celemu našemu narodu. Razume se, da se nam pri tem velikem delu stavijo na pot različne ovire in zapreke; a z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo se premaga vse. Že se polaga kamen na kamen in kmalu bo palača, ki bo nosila napis društveni dom. Oni, ki bodo to veliko delo izvršili, bodo šli s tega sveta, dom bo pa ostal v časten

spomin vsem onim, ki ga bodo zgradili. Oni bodo spali v hladnem grobu, dom bo pa stal kot trden spomenik in klical, kakor nam, tako tudi onim, ki bodo prišli za nami: Mladina vstani iz nizkih temin, poihiti v višave k solncu, k svetlobi, kjer najdeš potrebno moč in izobrazbo za bodoče življenje. — Ker smo v težkem finančnem stanju, smo se obrnili na Hranilnico in posojilnico v Št. Joštu s prošnjo, da nam po svoji moči priskoči na pomoč s primerno podporo in upamo, da vodstvo Hranilnice našo prošnjo vzame na znanje in nam v tej zadregi pomaga, za kar ji že zanaprej tem potom izrekamo najlepšo zahvalo. — Pri nas se pogosto slišijo očitki: Kaj ti koristi, če si za Orla zapisan, saj vendar nimaš od tega nič dobička. Odgovor na to je lehak: Orlovska organizacija je izobrazila že mnogo fantov, ki danes že kot agilni možje delujejo v javnosti in ki se morajo ravno orlovski organizaciji zahvaliti, da so prišli do tega, kar so. — S tekmami se mi letos žalibog nemoremo posebno ponašati, a prvi in glavni vzrok zato je pomanjkanje prostora, kjer bi se v zimskih večerih lahko priorav-

Ijaji za tekme. Upanje imamo, da bomo, ko bo naš Orel imel svoje gnezdo, tudi glede tekem lahko poročali o boljših uspehih. — Bratje naše geslo bodi: Naprej preko križev in težav do cilja in pokazati se mora sad našega truda in dela in zmaga našega boja! — Bog živi! — J. Žakelj.

Kranj.

Zila življenja bije v našem gorenjskem odseku v organični smeri, t. j. zdaj se z vso silo in veseljem oklepamo Orla in zanj delamo, zdaj najj pozabimo, da životari; danes nam je Orel tovariš, prijatelj in učitelj, jutri le še s pomilovanjem gledani — ubožec. — Njegovo žitje v prvih, in to predvojnih letih nam je mlajšim le pravljica iz zlate dobe. Par očakov — današnjih starešin — bi nam moglo pripovedovati o rojstvu in prvem cvetju kranjskega Orla. Prvotnih naraščajnikov je danes med rednimi člani mogoče le šestorica, večina bivših pa so danes janičarji, t. j. izgubili so se med nasprotniki. Kranj je do sedaj pač veljal za prosvetljeno gorenjsko »metropolo«, kjer je denar in žulj naših vernih okoličanov postavil bleščeče stavbe, kjer pa sede gospodje, docela nasprotni — vsaj načelno — našemu orlovskemu gibanju in vsemu, kar je našega. To spoznanje mora priti v nas in držali se bomo in priporočali le geslo »Svoji k svojim«. — Povojno delo, ki ga je večkrat uspavala naša lenoba, vrhuni semintja. Gorenjski orlovski tabor v Kranju l. 1921., ob petnajstletnici l. 1924., nabava in blagslovitev veličastnega prapora (zasluga požrtvovalnega kaplana g. P. Simončiča) in nakup telovadnega konja so naši najlepši spomeniki, so klicarji, da imamo že svojo živahno zgodovino. In to zgodovinsko knjigo naj kranjski katoliški akademiki nadaljujejo in polnijo (vedno!), pomaga pa naj jim zaupanje vseh ostalih rednih članov in pomoč naših starešin na fantovskih večerih. — Zdi se, da danes kranjskemu Orlu sije ugodno solnce. Pomladi pred polno dvorano izvršeno akademija, velika diploma pri majskih okrožnih tekmah so zunanji znaki dela. Skoro tedenske seje, poslovanje, odstranjenje medsebojnih osebnih sporov, navdušenje fantov in v telovadnici živahnost, ki pri prostih redovnih vajah in zaključnem petju polni srca okoli 18 rednim članom-telovadcem — vse to nam je nada v bogato bodočnost. In to pestro, domače, fantovsko življenje je našlo odmeva tudi drugod. Saj mora odbor skoro na vsaki seji sedaj že dva meseca sprejeti vedno po par novih članov. 34 rednih članov, 19 starešin, to je naše število, ki mu mesečno gmotno pomaga s članarino v odsekovno blagajno 93 podpornih članov. Težave so pri nižjem naraščanju, ki se boji ljudskošolskega učitelja — sokolskega vaditelja. Upamo pa, da bo tudi ta indirektni teror prenehal in

popolnoma izginil. — Če so parade le zunanji pomp in če število ne odgovarja idejni vsebini, je treba reči, da se je med brati dvignila orlovska zavest in disciplina, veže jih prijateljstvo, razlika med študiranim in delavcem-obrtnikom je pomandrana, sloga je moč vseh. — Naj nas skupnost v medsebojnem zaupanju vodi dalje. Kar nas je, vsi vemo, da ni lepše in bolj častne organizacije, kot je orlovska. Res zahteva mnogo požrtvovalnosti in načelnosti, a trud je poplačan. Orel nam je brezplačna šola za bodočnost. — Bog živi!

Tržišče.

Čas je, da se tudi o nas kaj čita v »Mladosti«. Pri nas delujemo že nad pet let brez vsakega izobraženca. Odkar je g. kaplan Alojzij Peček odšel od nas, smo brez vsake pomoči. Nekaj časa se je bilo bati, da zastavimo, ko ni bilo nobene pomoči od nikoder. A uvideli smo, da se moramo sami poprijeti dela. Zmožni pa nismo bili, zato smo poslali nekaj članov na tečaj. Ti so se tam dobro naučili in takoj se je videlo, da smo nanovo prerajeni. Takoj smo pomnožili sestanke in telovadne ure. Na okrožnih tekmah sedaj nismo med zadnjimi. Naše nasprotnike to silno boli, zato tudi od sestankov domov grede večkrat katerega naših napadejo ali pa pri sestankih in telovadnih urah motijo. A mi se tega ne strašimo, temveč vseeno vztrajamo. — Letos obhajamo 15 letnico dne 4. septembra. Takrat bo tu večja prireditev, na katero vas vabimo. — Franc Tratar.

Mavčiče.

Naš odsek, četudi po številu bolj majhen, deluje še precej dobro. In prav je, da nas večkrat zaposli, kajti od orlovskega dela glava ne boli. Dne 3. aprila smo priredili telovadno akademijo. Dne 4. aprila je bila srenjska revizija, par dni pozneje od okrožja. Dne 1. maja smo bili na okrožnih tekmah v Kranju. Dne 15. maja smo se poskusili v teku, namreč na daljavo 4 km; najhitrejši je pretekel to progo v 18 minutah 28 sek., najzadnji pa v 21 minutah 33 sek. Ob cesti se je nabralo, četudi je od vasi precej oddaljena, dosti radovednežev. Dne 22. maja smo se udeležili srenjskega izleta na Sv. Jošt. Če povem, da se je bilo medtem treba udeleževati raznih tečajev, sej, srenjskih svetov in da smo bili v zimskem času zaposleni s petjem in igrani, več članov sodeluje tudi pri cerkvenem pevskem zboru, lahko uvidite, da ne držimo križem rok, ampak da pridno delamo. Pač si mislimo s pesnikom Zupančičem: »Kuj me življenje, kuj! Če sem kremen — se raziskrim. Če sem jeklo — bom pel. Če sem steklo — naj se zdrobim.« — Vsem bratom po Sloveniji kličemo: Bog živi! — Br. France.

Orlovska pisma.

Ljubi Andrejček!

Z novim gospodom kaplanom veliko občujeva. On je predsednik odseka, jaz tajnik, pa je vedno treba kaj skupno urediti. Zanima se gospod za vse, še za knjige, ki jih berem. Prišel je zadnjič, ne vem po kakem naključju, v hišo znani podlistkarski prevod iz »Jutra«. Iz radovednosti sem pregledal nekaj strani. Pa ker je bilo zanimivo, sem bral, dejanje je rastle in postajalo bolj in bolj napeto in jaz sem v par večerih — dobesečno roman požrl.

Nič ne tajim. Čutil sem, da je čtivo neprimerno, da je slabo, — a mikalo me je. Toda sreča je hotela, da je kaplan zatotil knjigo pri meni. Pravim, sreča, ker boš slišal, kaj je sledilo.

— Amat, ti si bral to knjigo? Mar ne veš, da kvari? —

Sitno mi je bilo, kaj ne bom vedel! A roman je zapeljivo živahno spisan. Slavo-spev ljubezni dveh mladih ljudi, ki preko vseh ovir obdržavata ljubavno razmerje, dokler ne triumfira ljubezen...

Molčal sem. Nazadnje sem pa mislil, da moram le katero reči v opravičenje.

— Ne zamerite, gospod, kaj, ali ni ljubezen, in ravno spolna ljubezen najvišje v človeku, mlademu človeku lakorekoč vse. Ljubezen vendar predstavlja višek in cvet našega hotenja... Govoril sem pod vplisom prebrane knjige.

Gospod je postal naenkrat silno resen. — Veliko bereš, Amat — mi pravi, — morda še preveč. A priznati moraš, da nimaš še tistega znanja, ki usposablja človeka, da knjige ocenjuje po njihovi notranji vrednosti. Danes je pa tako, da stoji knjiga bolj v službi slabega kot dobrega.

Vem, da pišejo nekatere knjige v tem smislu, kakor da vse človeško življenje uravnava le nagoni. Zlasti nagon, ki stremi po ohranitvi rodu — spolni nagon. V Nemčiji je vseučiliški profesor, ki je napisal debelo knjigo, v kateri gredo vsa izvajanja za tem, da je človek le bolj razvita žival. Pozna se mu, da je strokovnjak v živalstvu. V podrobnostih razpravlja o živalskem življenju in zakonih, ki ga urejajo. Potem pa vzame človeka, ki ga tudi smatra le za žival, in vse, kar pri njem opazi, nategne na živalsko kopilo. Baš on tudi pripoveduje, da je spolni nagon in spolna ljubezen v človeku najvišje in vse, da rodi vse naše življenje, še celo gospodarstvo, vzgojo in zakonodajo. — V stolisotič izvodih je šla njegova knjiga med nemško ljudstvo — —

Torej, da boš vedel Amat, take stvari, ki si jih tudi Ti pobral iz te knjige, pišejo ljudje, ki imajo človeka le za žival višje stopnje, ki torej duševnosti, njenih zakladov in njene silne duhovne moči ne priznavajo. Ti govore o ljubezni, mislijo pa na nagone in spolno strast. Sebe in vsakogar, ki jih hoče poslušati, prepričujejo, da je človek žival. Toda, ker vidijo, da je vendarle vse nekaj drugega, pa tako delajo in pišejo, da bi ga napravili za žival. V svojih govorih in spisih neprestano kažejo na nižjo človeško naravo.

Naše telo je po svoji sestavi, življenjskih zakonih, potrebah, res podobno živalskemu, a v njem je duhovna in neumrjoča duša, ki naj vodi telo in si ga pokorava. Ni častno, ampak poniževalno je za človeka, da se telo s svojimi često surovimi nagoni toliko javlja. Po izvirnem grehu, kjer je sla prvič porazila pamet, se lo občuti kol upor nižjih sil proti unni, duhovni oblasti, na kar človek res ne more biti ponosen. Zato tisti, ki človeka neprestano opozarjajo na njegovo živalsko stran, ki poveljujejo njegove nagone, ne dvigajo človeka, ampak ga ponižujejo; silijo ga namreč, da bo ponosen — ne več na svojo duševnost in svoje misli, ampak na to, kar mu je z vsako živaljo skupnega.

Sicer pa pretiravajo in lažejo, ali pa druge po sebi sodijo. Pri zdravem in delovnem človeku nikakor ni spolnost v ospredju njegovega hotenja, še veliko manj, da bi jo smatral za najvišje v življenju. Vsaka naša življenjska sila se da vnesti tudi pod drugo rubriko, še tako kipečo in burno strast moremo prenesti na drugo polje, odvesti k plodonosnemu delovanju in jo naravnost poduhoviti. Poleg tega je naše življenje povpečini trdo, v boju za obstanek mora človek porabiti vse razpoložljive sile. Povrhu nam narava nudi toliko lepega, vedrega veselja, družabno življenje toliko važnih, odličnih nalog in je sedanost in bodočnost tako polna najresnejših zahtev, da je ljubezni v življenju delovnega človeka odmerjena le kratka ped časa, da mu je le bolj dogodek, kot življenjski cilj, torej kvečjemu neka vmesna jed, kakor piše duhovito angleški pisatelj — a nikakor ne življenjska hrana.

Tako živi zdravo in delovno ljudstvo. Ne rečem, postopači in sanjači, katerim je življenje trolovstvo in lov za užitki. A vedeti je treba, kdo so ti ljudje, da ne boš kakor mestna gospodična, ki si na podlagi prebranega šundromana zasanja svoj življenjski roman, a je pozneje vsa nesrečna in neprestano razočarana, ker ji nič podobnega ne nudi življenje, pač pa zahteva od nje resnih stvari. —

O teh rečeh imajo mladi ljudje često čisto zmešane pojme. Veliko krivdo na tem nosi naša literatura, naši pisatelji, ki so tako neznanosko revni na motivih, da kar ne nehajo žvečiti že do kosli obrano snov in v svojem pisateljskem ustvarjanju ne pridejo ven iz ljubezenskih kolobocij in afer ter z vso nerodovitnostjo svoje domišljije često ravno to popisujejo in povečičujejo, kar človeka najmanj dela in označuje kot človeka. Veliko teh gospodov pisateljev s talenti manj kot srednje vrste nam ne ve nič povedati o velikih naravnih vrlinah, ki morejo biti prav tako in še veliko bolj gibalo človeških del: usmiljenje, velikodušnost, srčnost, požrlovalnost, nesebična žrtev i. t. d. — Tuji so resničnemu žitljenju, zato jih zdravo ljudstvo odklanja.

Dobršen del krivde odpade tudi na našo inteligenco, zlasti na golovo vrsto boljših tjudi po deželi, ob velikih cestah. Žive sredi preproslega ljudstva, zato so že po naravi poklicani, da bi mu bili vodilo in merilo. A ravno ta del naroda postaja prostul vsled svoje neusmiljene omejenosti, v kateri razen plitkega strokovnega znanja ne čuti nobene želje po resnejših vprašanjih, ki zanimajo narod, med katerim žive. Redko se najde med njimi ljubitelj narave in njenih krasot, malokdo ima razumevanja za gospodarstvo, socialno plat žitljenja. Kar ta družba ustvarja, to so gostilniška omizja in lov za nizkimi užilki. Te vrste zabava običajno ne zahleva preveč žrtev in je lahka. Nizko usmerjeno mišljenje in dokaj prostaški okus teh »boljših« ljudi pa na ljudstvo vendarle vpliva. V te vrste uživanju vidijo vendarle neko zaželjeno srečo, ker nobena stvar ni tako nalezljiva, kakor neumnost.

Krivdo nosi končno, — kako naj se to pove, — ves naš način razveseljevanja. Brez alkohola naš človek še vedno ne zna biti vesel, vsemu kumuje pijača, ki je znana dražljiva spolnosti. V mešano družbo se vrinejo vedno tudi ljudje dvomljive kakovosti, ki s preveč prostim vedenjem, namigavanjem in lisasto popevko zasledujejo svoj namen. Kdor tudi ve, kako imajo mnogi mladi fantje grd jezik, kako iz njihovega govorjenja proseva pohota in se vidi, da je spolna strast oni lečaj, krog katerega se sučejo vse misli skvarjene domišljije in vse želje blodnega srca, — kdor to ve, se ne bo čudil, da se fant vrne od take »veselice« često čisto zbeغان domov. Skozi ves teden spomin obnačja doživeto, domišljija pridera slo novih okoliščin, a v ospredju vsega stoji misel, da je »ljubezen« boginja, kateri vse služi in se klanja pred njo. —

A verjemi Amat, da je obraz resničnega žitljenja ves drugačen. Kot duhovnik sem zrl že preveč duševnega in telesnega gorja, videl sem trpeti in krvaveli že preveč src in stal sem ob postelji toliko umirajočih, da se mi trditev: ljubezen je vse — more zdeti le neumna!

Pa recimo, da je ljubezen vse, — da je vse mlademu človeku — zakaj pa je tako slabo zaznamovana pol tistih, ki se ji vdajajo brez pridržka? Zakaj jih narava tako lepe, če je vse tako naravno in potrebno, kakor pravijo? Zakaj je ravno pri teh ljudeh tako pogosto najli gnus nad žitljenjem, stud nad samim seboj, da bi sebe izključevali, če bi bilo mogoče. Kako da se jim javljajo že s 30 leti znaki starosti, izmognanim polizancem, ovelim od sladostrajša? — Bistvo vsake strasti je, da je nenasitna. S tem, da se ji ustreza, se je ne potolaži, ampak še bolj se jo razdraži. Tako zaide človek v odvisnost, v sužnost, ki jo mrzi, a je preslab, da bi se je otrešel. V tem je vzrok, da mu žitljenje prične presedati.

— Amat, — je povzel še enkrat g. kaplan in oko mu je zažarelo kakor oglje. — Pusti te okolnosti. Dam Ti pa zato koren-lečen, ki pomenja veliko modrost. Veš kateri je? Da gospostvo nad vsem tem, kar je nagonskega v človeku, prinaša trajen užitek. Neprestan, neskalsen mir in globoko veselje. Ta koren-lečen je roža, katere ni treba hodit iskat na strme, nedostopne pečine. Ne, kdor jo doume in spozna, jo more ulrgati sredi lepe, rodovitne, cvetoče ravani. Tudi ni treba, da hiliš za njo preko prepadov, ampak po jasni, senčni cesti boš prišel do nje. Bodi moder in prihrani si slabo skušnjo, ki so jo napravili drugi, da izpolnjena strast niti približno ne nudi onega užilka, ki ga obeta. Užitek je bolj v domišljiji kot v resnici. Sad strasti je grenak in ni je stvari, ki bi prepčila in zadušila klic ranjene in osramočene duše — — —

Andrejček, mislim, da ima gospod prav. Ta koren-lečen bo pravi in jaz ga takoj vsadim. In ti? Se spominjaš, ko si mi pravil, da je bila najsrčnejša ura v Tvojem žitljenju nekoč, ko se Ti je nudila prilika za greh, pa si se premagal...? Sodim, da sva enih misli. —

Oglasi se!

Bog Te živi!

Tvoj Amat.

Urednik fantom.

D. K. Z. Tvoj spis in Tvoja pesem v spomin prijatelju Domanjku sta tako pomank-

ljiva, da ne morem priobčiti ne enega ne drugega. Poglej, kako lep spomenik mu je postavil v tej številki Tvoj rojak. Tako je treba pisati!

Lojze:

Naši pritrkovavci.

(Dalje.)

Kako se navadno začne pritrkovanje? Eden izmed tistih, ki so v zvoniku, prime za vrv velikega zvona, drugi pa prime za kembelj in ga drži, dokler ga mu sila zibajočega se zvona, katerega je zvonilec prignal že do polnega razmaha, ne iztrga iz roke, da takoj prvič z vso silo udari na krilo velikega zvona, da se nenadnega in silnega strahu prestrašijo celo tisti, ki so v zvoniku in ki so pričakovali kaj takega. Velikemu zvonu se po nekaj udarcih pridružijo še ostali zvonovi, na katere se pritrkuje. Tak začetek je močan in slovesen, poslušalec se kar zgrozi, ko sredi tišine udari na njegovo uho glas velikega zvona, je pa presurov in ni naraven. Narava ne pozna tako drznih skokov, kakor je pri takem začetku. Uho se mora prej nekoliko »navaditi« na glas zvona, to se pravi, prvi glasovi ne smejo biti tako silni, sicer ne vplivajo blažilno na uho. Pa tudi zvonu silno škodujejo taki močni prvi udarci. Kako se ves zvon pretrese, ko ga naenkrat zadene na krilo kembelj z vso silo in težo zamaha! Zaradi zvona torej in zaradi muzikaličnega blagoglasja taki surovi začetki niso dovoljeni. Začetek mora biti skromen, tih, naraven. Kembelj je treba držati samo toliko časa, dokler zvon ne dobi zadostnega razmaha, da more kembelj udariti že na obe plati. In to je kaj kmalu, že po nekaj potegljajih se more, oziroma mora kembelj spustiti, da sprva udarja bolj na lahko, nato ga pa zvon sam ziblje vedno močneje, da vsled njegovih naraščajočih udarcev počasi preide v tisto močno tresenje, ki ga zahteva močan glas. Seveda se mora tudi pritrkovanje na ostale zvonove prilagoditi naraščajočemu glasu velikega zvona, da »iz malega raste velik«, da je začetek naraven in da blažilno vpliva na uho. Isto velja za konec pritrkovanja. Pusti kembelj in zvon, naj se sama ustavita! Šele ko se zvon komaj še ziblje, da bi kembelj ne udarjal več na obe plati, šele takrat sezi po njem in ga ustavi! S pojemanjem velikega zvona pa mora pojemati tudi pritrkovanje na ostale zvonove. Če se pa sredi najveselejšega pritrkovanja nasilno ustavi kembelj velikega zvona, se konča melodija — cprostite mi debelo primero — kakor bi bila zadavljena. Res je, da smo danes po večini vajeni takih nenaravnih začetkov in koncev, toda čas bi že bil, da bi poskusili z lepšimi načini, saj je med pritrkovanjem dovolj časa, da fantje pokažejo svojo moč in svojo spretnost. Sicer pa zvonovi niso za to, da bi fantje na njih poskušali svojo mlado moč, ampak za to, da na njih poskušajo uveljaviti svoj čut za lepoto.

Sledita dva celotna pritrkovalna programa, ki imata dosti melodij za celo popoldne.

Triglasno:		Štiriglasno:			Stoječe melodije:			
1233	2131	1233	233434	324124				
1322	2331	1443	211341	324124				
1332	3221	1324	241443	244142				
1223	3112	1423	211313	344142				
123233	311221	1243		4232				
133222	321221	123343		3212				
132323	321112	132442		3124				
123332	3121	142232		3411				
	3221	134324		322421				
2331				433231				
2113		2443		432123				
211331		2134		421132				
231331		2331						
233113		2114						
		2344						
					Triglasno:			
					121233	223211	122313	323122
					232112	131313	132112	321321
					313122	232123	332231	
					Štiriglasno:			
					3433	414141	223423	443322
					1224	323232	121134	112314
					1214	143323	213124	

Tolmačev nabiralnik.

Intimen: zaupljiv, prisrčen;
pedagog: vzgojeslovec, vzgojitelj;

fasada: pročelje;
režiser: prireditelj gledaliških predstav;
korespondent: dopisovavec;
alegoričen: v podobi, v priliki.

Vsebina 8. številke: Prosveti in omiki: F. Strah: Beseda za poletje. — F. K. R.: Bodimo značajni Orli! — F. Strah: Suh list. — V. Winkler: Kukavica. — Mlademu mrtvecu Ludviku Domanjku. — Br. Janez: Rimski mozaik. — Organizacija: Nova orlovska zmaga. — F. Strah: In bilo je... — Tekme v l. 1927. — Telovadba. — Iz kraja v kraj. — Od srca do srca: Orlovska pisma. — Urednik fantom. — To in ono: Lojze: Naši pritrkovavci. — Tolmačev nabiralnik. — Slika: Vodoravni predklon z odročenjem in zanoženjem desne noge (br. Tomšič).

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA VSEH
VRST TISKOVIN ZA URADNO, PO-
SLOVNO IN ZASEBNO PORABO —
IZDELUJE TUDI KLIŠEJE ZA ENO- IN
VEČBARVNI TISK, RAZPOLAGA Z
LASTNO LITOGRAFIJO IN POSEBNIM OD-
DELKOM ZA BAKROTISK, KI IZVRŠU-
JETA RAZNOVRSTNE ILUSTRACIJE

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocionalije itd.

Svoji k svojim!

ŠOLSKE ZVEZKE

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača
Kolinska cikorijska

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilje, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživljenje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mesni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

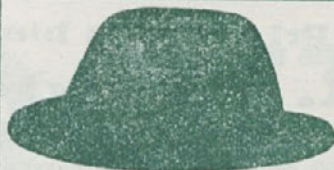
Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stavbna in kleparska dela v priznani
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežne plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri

„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje, poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelitec. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelitec.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Parni stroj in parna turbina. Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. Z mnogimi slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana v platno Din 80.—.

Parni kotel. Učna knjiga za kurjače in posestnike parnih kotlov s slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana Din 30.—.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva. Sestavil F. Magister. V dodatku: Zdravilna zelišča v podobi. V platno vezana Din 75.—, broširana Din 60.—.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadj. nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Vez. Din 80.—.

Ljudski oder :

Miklova Zala. Igra v petih dejanjih.
Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih.
Po dvanaestih letih. Igra v štirih dejanjih.
Kampostelski romarji. Pevska igra v štirih dejanjih.
Mlinar in njegova hči. Ljudska igra.

Scapinovo svijaše. Komedija v treh dejanjih.
Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih.
Pevske točke k igri Revček Andrejček.
Din 20.—.

Vsak zvezek stane Din 18.—.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpologo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pri nakupu blaga zglasite se gotovo v trgovini

R. Miklauc „pri Škofu“ v Ljubljani, Lingarjeva ulca

kjer je že Vaš stari oče kupoval vedno dobro in trpežno blago, ker ta trgovina obstoji že skoraj 60 let. Našli boste vedno veliko in bogato zalogo najnovejšega blaga, kakor modnega kamgarna v par sto vzorcih za moške obleke. Dekleta imajo lepo izbiro volnenega, svilnatega in perilnega blaga, kakor tudi najnovejših rut in šerp. Za neveste je na zalogi vedno lepo in trpežno blago za balo. Postrežba znano dobra in prijazna, cene strogo solidne in konkurenčne. Zato čimpreje na svidenje v trgovini

R. MIKLAUC.